

Pedagógia szigorlat (Nevelés, oktatás elmélete, Fejlesztő pedagógia, Szociális gondoskodás története). Szoc. ped. nappali, levelező, diplomás lev.(Sopron), esti (2006)

1.

- A.** Az egyetemes emberi értékek alakulásának elősegítése a nevelési folyamatban. Szocializáció, individualizáció, perszonalizáció. A nevelés-oktatás-képzés fogalmának, tartalmának problematikája. A személyiségfejlesztés folyamatának törvényszerűségei.
- B.** A fejlesztőpedagógia fogalma, helye, kapcsolata a társtudományokkal. Tágabb és szűkebb értelmezése. Fejlesztés, tanulás gyógypedagógiai-pszichológiai magyarázatai.
- C.** Egészségügyi ellátás, karitatív egyesületek és állami juttatások az ókori Görögországban.

2.

- A.** Az értékorientáció problémái, az értékrendszer alakulása. Az egyetemes erkölcsi értékek alakításának folyamata, az erkölcsi nevelés gyakorlata a személyiség fejlesztésében.
- B.** A fejlesztőpedagógia tágabb értelmezése (egy-egy területre vonatkozó példa ismertetése – HKT, Zsolnai-módszer, Cseresznye-sori minta, Vidovszky-módszer).
- C.** Karitatív egyesületek, állami juttatások, szociális intézmények és a szociális jogalkotás az ókori Rómában.

3.

- A.** A tudományos megismerés lehetőségei a nevelési folyamatban. A világnézet alakulása, fejlődése. A gyermeki világkép jellemzői.
- B.** Gyógypedagógiai integráció. Fogalmak, filozófiai alapok, típusok, feltételek.
- C.** Az Újtestamentum szociális üzenete. A szegények, betegek, özvegyek és árvák támogatása a korai keresztény közösségekben.

4.

- A.** A valóság művészi megismerésének jelentősége a személyiség fejlődésében. A gyermeki tevékenység szerepe az esztétikai értékek átszármaztatásában.
- B.** Differenciáló pedagógia, fogalmak (óvodai, iskolai szinten).
- C.** A kolostorok mint a szociális gondoskodás legfőbb intézményei a korai középkorban (5-11.sz.)

5.

- A.** A valóság megismerése a nevelési folyamatban, a gyermeki ismeretszerzés útja, sajátosságai, helye a tevékenységrendszerében.
- B.** A tanulási zavar definíciói, társtudományos, etiológiai magyarázatai.
- C.** A káptalani és városi ispotályos rendek. Szociális gondoskodás az érett középkorban (11-14.sz.).

6.

- A.** Értelmi fejlődés és fejlesztés. A gyermeki tapasztalatszerzést és az ismeretek rendszerezését elősegítő módszerek alkalmazásának lehetőségei.
- B.** A tanulási zavar leggyakoribb okai.
- C.** A városi és állami szociálpolitika kezdetei Nyugat- és Dél-Európában a kora újkorban (16-18.sz.). Szegényügyi rendeletek hazánkban a felvilágosult abszolutizmus jégében.

7.

A. Az egészséges életmód kialakítása, a fejlesztés tartalma. A testi nevelés főbb ismérvei, törvényszerűségei.

B. A tanulási zavar veszélyeztetettség, teljesítmény-deficitek megnyilvánulásai óvodás korban.

C. Magán és egyesületi jótékonyág a 19. század első két harmadában.

8.

A. A pedagógiai célrendszer elemei, belső összefüggései, problematikája.

B. A gyermek- és ifjúkori viselkedészavarok leggyakoribb típusai. Figyelemzavar, hiperaktivitás, agresszivitás, oppozíciós viselkedés, antiszociális viselkedés. Az autizmus jelenségek köre.

C. Társadalmi változások az ipari forradalom nyomán. Utópikus szocialista, egyházi és civil kezdeményezések a szociális problémák kezelésére.

9.

A. A család, mint érték közvetítő. Szerepe a személyiség fejlesztésében. Szülői modellhatások. A gyermek helye a családban. Az intézmény és a család kapcsolata, együttműködésének szinterei.

B. Az észlelési folyamatok fejlődése Affolter szerint. Ismertesse a motoros fejlődés fázisait Kephart és Katona szerint.

C. A modern állam és a társadalombiztosítási rendszerek kiépülése a 19. századi Európában.

10.

A. Csoportjelenségek a gyermekkorban. Társas kapcsolatok: az egyén, a mikro- és makro csoportok. A kortárs csoportok szerepe a pedagógiai hatásrendszerben. A pedagógus, mint érték közvetítő. Modellhatások.

B. A tanulási zavar megnyilvánulásai iskoláskorban (diszelexia, diszgráfia, diszkalkulia). Másodlagos neurotizációs tünetek.

C. Szociálpolitika a dualizmus kori Magyarországon.

11.

A. A nevelési folyamat megszervezése. A személyiségfejlesztés során alkalmazott módszerek, eljárások típusai, osztályozása. Kiválasztásuk és alkalmazásuk szempontjai.

B. Képességek és tulajdonságok diagnosztizálása, elméletei. Részképesség zavarok vizsgálati eljárásai (DPT, Marosits-féle teszt, Sindelar-1).

C. Szociális munka és gyermekvédelem hazánkban a századfordulón (1890-1918).

12.

A. Szokások, ill. készségek és jártasságok kialakításának törvényszerűségei a nevelési folyamatban. A gyakorlás szerepe az élet különböző területein.

B. Fejlesztési módszerek – Diszlexia prevenció, Sindelar-módszer, részképesség fejlesztése, Komplex, Prevenció Óvodai Program.

C. Szociálpolitika és szociális munka a két világháború között Magyarországon.

13.

A. A motiváció pedagógiai értelmezése. A serkentés és gátlás eszközeinek szerepe a motívumok alakulásában.

B. J. Ayres szenzoros integrációs koncepciója és módszere (vizsgálat, terápia). M Frostig koncepciója és módszere (vizsgálat és terápia).

C. Új kezdeményezések a két világháború közötti hazai szociális gondoskodásban: az „egri norma” és a „produktív szociálpolitika”.

14.

A. A biológiai és társadalmi tényezők kölcsönhatása a szocializációs folyamatban. A személyiség fejlődését és fejlesztését meghatározó tényezők összefüggései (adottság, hajlam, rátermettség, képesség).

B. A kognitív funkciók egyéb vizsgálatai (pedagógiai vizsgálatok, figyelemvizsgálat, Edtfeldt vizsgálat, Dprog.T). A Meixner reedukációs módszer alapgondolatai.

C. A jóléti állam Nyugat-Európában a II. világháborút követő negyed században.

15.

A. A differenciált személyiségfejlesztés lehetőségei különböző szervezeti keretekben és munkaformákban.

B. A hiperaktivitás felismerhetősége, értékskálája a pedagógus számára. Prevenációs korrekciós hatású fejlesztő játékok.

C. Szociális munka és gyermekvédelem hazánkban az államszocializmus évtizedeiben.